

Вінниця, ВДПУ імені Михайла Коцюбинського, 10-11 грудня 2020 р.). 2020. Випуск 3. С. 261-267.

3. Дичківська І.М. Інноваційні педагогічні технології : навч. посібник / І.М. Дичківська. К. : Академвидав, 2004. 352 с.

4. Миропольська Н. Є. Шкільний театр. Учора, сьогодні...завтра? Київ: Рад. Шк., 1990. 153 с.

УДК376.3-053.4 : 615.851

Ищенко Володимир Іванович

кандидат педагогічних наук, доцент,
доцент кафедри психології та педагогіки

Ночовна Наталія Вячеславівна

кандидат педагогічних наук,
здобувачка другого (магістерського) рівня зі спеціальності «Психологія»
Національний університет
«Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка»

ПСИХОЛІНГВІСТИЧНІ КОНТЕКСТИ РОБОТИ З ДОШКІЛЬНИКАМИ З ПОРУШЕННЯМИ МОВЛЕННЯ

Через призму психолінгвістики мова є не лише засобом комунікації особистості будь-якого віку у соціумі, а ще і детермінуючим підґрунтям когнітивного розвитку, що особливо важливо у період дошкільного дитинства.

Ефективне формування мовленнєвої компетентності у дошкільнят, зокрема у представників старших груп ЗДО, розуміється як передумова успішної навчальної діяльності, когнітивного розвитку та соціальної адаптації дошкільника в майбутньому.

У той час, як різноманітні мовленнєві порушення у дітей дошкільного віку, за відсутності дій із їх подолання та корекції, можуть негативно впливати не лише на ефективність академічної діяльності майбутнього школяра, а й обмежуюче позначатися на активності його інтеракції з однолітками, відтак, залишаючи відбиток на емоційному самопочутті та самооцінці дитини.

Тож, виникає необхідність пошуку ефективних, корекційно-розвиткових методик, які б водночас сприймалися легко дитиною дошкільного віку і були цікавими дошкільнику. Психолінгвістичні контексти підбору матеріалів для реалізації корекційно-розвиткових методик у подоланні мовленнєвих порушень дошкільнят передбачають залучення багатогранності мови в різних її формах (поезія, фольклор, проза), що дозволяє створити максимально природне й емоційно забарвлене середовище для корекції порушень, яке є мотивувально-стимулюючим матеріалом та сприяє покращенню психоемоційного стану дошкільника.

Оптимальним у такому контексті вважаємо використання потенціалу поетичного слова, віршотерапію.

Різних аспектів використання розвивального і терапевтичного потенціалу поетичного слова, психолінгвістичних засад формування мовленнєвої компетентності, корекційно-розвиткової роботи з подолання мовленнєвих порушень дітей торкалися в своїх дослідженнях М. Аміні, Л. Котлова, Т. Окуневич, Т. Магдич.

Однак не знайшли свого вирішення в окремому дослідженні запити щодо вивчення психолінгвістичних контекстів роботи з дошкільниками з порушеннями мовлення шляхом залучення потенціалу поетичного слова. Окреслене свідчить про актуальність нашої статті та доцільність розгляду піднятої нами проблеми.

Уважаємо за орієнтир у контексті нашої статті позицію Т. Магдич щодо пошуку шляхів усунення бар'єрів у спілкуванні дітей з особливими потребами як надзавдання педагога [2, с. 111].

Тож, таким шляхом, в нашому баченні, може бути поетичне слово.

Також нам імponує думка С. Івах про те, що старші дошкільники у змозі ширше сприймати художні форми літературного твору, вирізняючи віршовані жанри за ритмічністю [1, с. 31]. Така ритмічність, на нашу думку, є дієвою ознакою поетичного твору як інструмента у подоланні мовленнєвих порушень дошкільників.

Однією з таких ритмічних форм, ми вважаємо, є віршовані лічилки. Таким чином віршотерапія виступає одним із найбільш дієвих та перспективних засобів подолання мовленнєвих порушень у дітей дошкільного віку. Використання ритмічних поетичних текстів, дозволяє стимулювати фонематичний слух та правильну звуковимову завдяки чіткій ритміко-інтонаційній структурі, активізувати лексичний запас та покращувати просодичні компоненти мови.

Крім прямого корекційного ефекту на мовленнєві функції доцільність використання потенціалу віршованого твору обумовлена ще й релаксуючим впливом віршотерапії на психічну сферу дошкільника. Останнє особливо важливе для дітей із мовленнєвими порушеннями, для яких зачасти характерні тривожність, невпевненість та психоемоційна напруга. Тож, ритмічна поезія слугує потужним інструментом у подоланні цих станів і гармонізації психофізичного розвитку дитини загалом.

Список використаних джерел

1. Івах С., Паласевич І. Використання творів художньої літератури у вихованні культури поведінки у дітей старшого дошкільного віку. *Педагогіка формування творчої особистості у вищій і загальноосвітній школах*. 2022. № 85. С. 30-34.

2. Магдич Т. Психолінгвістичні засади формування мовної свідомості учнів з особливими потребами в умовах інтеграційного освітнього

простору. *Підготовка фахівців у контексті становлення Нової української школи*. За заг. редакцією В.Є. Литнєва, Н.Є. Колесник, Т.В. Завязун. У 2-х частинах. – Ч.І. – – Житомир, 2018. – С. 110-113.

УДК 378.014.3:004.8

Новікова Ольга Вікторівна

кандидат філологічних наук, доцент

Дніпровський національний університет імені Олеся Гончара

EMPOWERING YOUNG SCIENTISTS: INNOVATIONS, GLOBAL CHALLENGES, AND THE ROLE OF ENGLISH

In today's rapidly changing world, youth science has become a driving force for innovation and social progress. By encouraging creativity, critical thinking, and problem-solving, youth science not only shapes the future of research but also equips young people with the skills necessary to navigate an interconnected world.

One of the key factors that enhance youth participation in science is the use of modern technologies. Online platforms, collaborative digital tools, and international research projects allow students to communicate and work with peers from different countries. These innovations make science more accessible, interactive, and inclusive, fostering a sense of global community among young researchers.

English plays a central role in this process. As the universal language of science, English enables young scientists to access research publications, participate in international conferences, and share their findings with a global audience. Teaching English within the context of science education is essential, as it allows students to develop both language proficiency and scientific literacy simultaneously. Integrating English into the science curriculum also strengthens communication skills, critical for interdisciplinary collaboration and presenting innovative solutions to worldwide problems.

When young people participate in research, they learn to evaluate the societal impact of their work and consider sustainability and equity in their projects. Educational programs that combine scientific skills with English proficiency provide a holistic approach, preparing students to become globally competent and socially responsible citizens. In conclusion, the combination of youth involvement in science, innovative technologies, English language proficiency, and ethical awareness creates a generation of scientists ready to meet global challenges. Encouraging young people to embrace both scientific inquiry and international communication ensures that their discoveries have a broader impact and contribute to a more sustainable and interconnected world.